

KRJELA 23

Klub mladých autorov pri Knížnici G.F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši

Veronika Dianišková

prierez 2003 - 2006

/19.6., 28.7. 2006/

utíš to utíš to už v sebe hovorím
bolo to tak pri prvých textoch
ale ani teraz neviem nič o diani v nasledujúcej slabike

nechám ho v sebe pokojne umrieť
obrátim naruby biele mužské košele
/naposledy do nich vnoriť tvár/
položím ich na tichú hladinu a uvidím ich
plávať proti prúdu

začína byť nevyhnutné
zapísať spomienky:
na modrých stenách fialové sny
tuším ich končekmi prstov
/včera z roztrhnutého listu kvapkala krv
hneď som sa zobudila a kreslila výkriky/

a potom znova tmavé vlasy
na mramorovej podlahe
polámané a prázdne

už chýba len naozaj prežiť dnešok
/úzkosť dôverovať ránu/
staré básne slabiky dýchanie
zanechať v útrobách
vyhasnutej sopky

legenda

/30.7. 2006/

chcem mať hrobku
oproti tvojej
pri poslednom súde
vzkriesení vstaneme
prvé čo uvidím
bude tvoja žiara

/30.7.2006/

odliv sa prestáva pohrávať so slovami
okrem dotykov ktoré som musela
pretrpieť vezme so sebou veci
kvitnúce okolo mňa

som slobodná od písania

/30.7.2006/

s prvým ranným zívnutím
ti uniká z úst veľa zbytočného
mal by si dych premeniť na báseň
a poslať mi ju vtáčou poštou

vydýchnem si
s posledným slovom

po dlhom väzení v tebe
strach
zabudnúť na pranie v krutom
ligote dvojzreníc
nenachádzanie materských znamienok

krívam si naproti obchádzam sa

z javiska na javisko

/dotyk z vnútra tvojho tela/
čo robí tá druhá v mojich šatách

/27.7, 18.9. 2006/

1.

v krátkom sne
nadránom
lámu sa sviece
stemnené
dopadnú
na hlinenú podlahu

2.

bývať v podzemí
medzi zožltnutými nedošitými
svadobnými šatami
krvou zakresľovať mapy jaskýň
slovo namiesto bodky
/koľko priestoru musím vynechať
medzi prvou a poslednou slabikou/

premeny

/21.9.2006/

vdýchnutá do slova
priesvitné nechty priesvitné oči
oddeliť dúhovku od zrenice
prikryť tmou telo bez pokožky
predsa len sa obrátiť a potom
a potom už nič

epilóg

/18.9.2006/

po jednom liste spáliť každú svoju knihu
pozorovať
miznutie popola
roztvoriť dlane nad akoukoľvek novou krajinou
a zhlboka vydýchnuť

lisabon

/30.11.2006/

čakanie uprostred bieleho mesta
/veža zo slonoviny, žena zo skla/

začínam znovu písať
v decembrovom dni
keď som rozbila cudziu vázu
dotkla som sa prázdna potílkajúceho sa
medzi črepinami

pohyb k miestu ktoré si nepamätám
k bellem na pobreží

lisabon II.

/30.11.2006/

asi hľadám črepy z vázy ktorú
rozobralo more
naberám do úst prázdno rozložené
pozdĺž pobrežia- naklonená
ku koreňom hladiny
/prijímanie bez predsavzatí/

zbieram kamene, lastúry, vnáram si do dlaní
koraly, z bezfarbenej čiary života
vyteká sklo
/zložiť nový obraz/

/22.12.2006/

na počiatku rána- porozumieť
jeho stopám v rozmoknutej hline
vápnom vypálené znaky cudzí jazyk
moja mačkovitá tvár
obrátená proti sebe
/mefdet/

/22.12.2006/

obávam sa že príde
s maskou na tvári v podobe sochy
obrazu alebo sna
nespoznám svoje dlane v jeho vlasoch
rozhodnutá hľadiť na korene ihličnatých
stromov, schúlená pred štekotom
vlkov
/nádej že pod závejmi
nájdem jeho ťažký, suchý dych/

/22.12.2006/

príde muž príliš konkrétny
s očami upretými
do zreníc vlčice
nepoviem neodíť

/22.12.2006/

zahmlievanie rozlúšteného
písma
do tichých slov vstupuje
fialový dym

/22.12.2006/

ospalá tuláčka
/posledný vlak nemeškal ani minútu /
čaká kým k nej pod prikryvku vkročí
studené hmlisté ráno

/23.12.2006/

rozdelená vrstva hlíny keď som tam
uviazla s rukami pri tele
/spustnutá trasa tanca/
a nikto sa nedotkol kameňa

/25.12.2006/

silueta ženy obďaleč okna
/rituál čakania/
každú noc tam stojí
a hľadá vlastný tieň

tmavomodrý kruh

/25.12.2006/

čakám na povolenie
otvoriť čistý denník
čistou /tvojou/ dlaňou

denne nepíšem nevstávam z postele
z hĺbky roztrhaných roztvárajúcich
sa plachiet
celistvá s mŕtvymi rukami mŕtvymi očami
udržať si zubadlo zapadnuté v podnebí
kývajúce sa z jednej strany na druhú

obrovský nenásytný zvon požierajúci
žeravé záchvevy vzduchu
chcem to prežiť bez drámy

/9.1.2007/

znovu vstupujem
do jeho kľetky
zatváram dvere
odmietam zamknúť
/zrkadlenie priestoru?/
pár zrníek piesku na zemi
píšem úzkosť nemá právo byť
na tomto mieste
hľadám čo nechcem vysloviť
/stratené prelínanie nedôvera snu/

biela mapa

/10.1.2007/

stratený potápač nachádza v morských dutinách
pevné delfínie kosti uväznené v pukline bez vody
prikryté ľadovými vlasmi medúzy
okolo čelústí- kvitnúce sasanky
ako sa hýbe okamih tu kde
neexistuje ročné obdobie

klesanie

/10.1.2007/

ohlodaná svieca o pol šiestej ráno
škrťam zápalkou
doháram
kým nepríde on a nezhrnie popukaný vosk
z tváre klenúcej sa ponad spomienky

/10.1.2006/

zaprášené ústa
akoby súhrn okamihov posunul lásku
krížom cez styx
/rozpoznať jediný možný brod ?/
veľká sterilná ničota
slepé bytosti na druhom brehu
dotykom skúmajú pohlavie pobrežia

telo-priestor

dnes v noci v priestore ktorý presahuje
moju izbu tmavnú majáky zvädzajú
tuláčky mučené zvukmi z pobrežia

stoja v priestore vklinenom medzi dvoma slovami zabúdajú
svoje príbehy kostýmy úlohy masky o pár dní v inej
krajine nahé tmavnú na javisku čisté prijatie
cudzích pohľadov hranie svojej smrti
/12.1.2007/

sen z 23.1.

pri zaspávaní a zobúdzaní /opakovanie? pokračovanie?/
hánkami prstov pritlačená k stene snívam skrývam sa
nad konármi stromov strach z lesklého hadieho tela
/sleduje ma tichý zahalený listami/

nádych stuhnutie v okamihu keď ho znova vidím
ako ma dosiahne tu v tejto výške splývam s hranicou
môjho priestoru konečné uhryznutie tep
vychádzajúci z deravého zápästia ozrutné hadie
telo klesajúce späť medzi konáre stromov

a tretia ja - pozorovateľka, hovorím:
prvé telo preplnené jedom, druhé strnulé
nedokáže vyvinúť spätný dotyk
trojodlúčenie /24.1.2007/

zamykanie tieňov

popri krátkej plavbe
iný prierez- šľahnutie rias
ako tu zraňujeme priestor vkladný
medzi tých čo sledujú /čo sa od nich oddelilo/
/2.4.2007/

akustika

nesie si vrásky pred sebou nemá oči vlasy
jeho telo je čirý kovový zvuk
na prázdnej scéne.
/18.4. 2007/

priestor- /ne/pohyb

prichádzam do cieľa
a vidím
ozvenu začiatku.
/18.4.2007/

pohyb- znak

rozjasnenie písma ničím premýšľaním. neustále
prinášam mŕtve holubice na chladné javisko. kedy
som si uvedomila že sa zmenil čas prestávky.
/18.4.2007/

seba si pamätám

narušená dvojrozmernosť. náraz na seba bez zachvenia. prechod
k ďalšiemu telu,
čakujúcemu ďaleko od priestoru, ktorý som si vymedzila.
znehynená v cudzej pamäti.
/1.5. 2007/

fotografia

v sekunde zachytím posledný nádych drozda. vzápätí spí na cudzej
hlinenej
podlahe, prikrytý plachtou modrou od zimy. vidno len časť krídla.
torzo prvého dejstva.
objasnenie úzkosti. stigmatu. nerozepamätá sa na pôvodcu svojho
tieňa.
/23.4.2007/

stavanie písma a zrkadiel

súhlas zakotvený vo vlastnej krvi, vyslovujúci sa telom. tento znak
nerozoznáš od iných tvárí.
cudzí znak nerozoznám od iných tvárí, mihajúcich sa okolo mňa. ak
sa raz kotúč farieb rozloží do línií, dovoľíš mi ešte raz minúť odtlačok
tvojho dychu na poslednom čistom okne
starnúceho domu.
/7.5.2007/

tri postavy

občas sú tu biele miesta v hluku, hlavne keď ťa hľadám cez zvuky
jaskyne,
v úzkom priestore medzi ozvenami.

ak raz v noci zistím, že z môjho obrátenia von a započatia
pohybu už mesiac osvetľuje len holé steny pokryté zdrapmi
napodobením,
prižmúrim oči, dotknem sa seba v troch podobách.
/5.5.2007/

akvárium

akvárium uprostred bieleho priestoru, tlesknutie rúk, slovo, ktoré
musí rozoznať,
hroby zrovnané s povrchom púšte, názov tejto krajiny znehynbený
a nečitateľný,
mýtus o blízkosti oceánu, hviezdice rozprestreté na skalách,
prázdny hlas spojený s chorým dychom piesku.

/16.5.2007/

rozžiarenie, zatmenie

klenutie smútku pred otvorením horizontu, nebojím sa spomienok
plynúcich
proti prúdu, zapamätám si jeho dotyk,

nadránom si uvedomujem kovový lesk vtáčích krídel, zvuky prijímajú
podobu krkavcov, biely piesok odmieta tiché mužské kroky.

/28.6. - 31.8. 2007/

býva vo mne tvoj smútok, línia tvojho strachu od východu na západ,
odkrývaš si tvár, rozrežeš masku dlhým ženským vlasom, priblížiš sa
na okamih kratší ako vlčie zavytie.

Bože, táto clona ma napíňa počas prílivu, keď nastane odliv, musím
udržať

svoje aj jeho prázdne telo v tej istej výške intenzitou modlitby,

neprijmem žiadne plynutie, alebo sa všetko ukáže v poslednom
riadku nedokončenej básne.

/30.8.2007/

hneď po zobudení začínam písať, nalačno,
s hrubou šatkou na hlave, neumytá,
s bradou na kolenách, papier a pero nepotrebujem,
stačí biela dlaždica, zahmlené sklo,
natrhnutý kus látky a to, čo je zbytočné.

/7.9.2007/

rozospatá sedím v novej kaviarni, v obrovskom starom svetri, všetky
miesta sú obsadené, prší, cez okná nevidno, vľavo od môjho stola sa
hodinu za hodinou, týždeň za týždňom striedajú páry- submisívni
muži a agresívne ženy alebo naopak, teraz je to z núdze cnosť,
niečo ako úkryt, cudzí domov, z ktorého sa nedá uniknúť v presne
ohraničenom čase,

nakoniec, hoci je to ako vytrhnuté z kontextu, prstom zašpineným od
sadzí napíšem na nepriehľadné sklo posledné dva verše zo
shakespeara.

/5.9.2007/

báseň, ktorú som ráno prečítala nosím
v sebe celý deň, dieťa, ktoré už ktosi
porodil, kým ja ho chcem opäť pohltiť
a uchovať v sebe, živé.
nakoniec ostáva mimo mňa
v podobe kamennej busty.
/11.9.2007/

sneh naokolo zaniká,
strach mi vyteká z úst,
na zemi ktorá ešte ostala celistvá
vidím kontúry svojho tela,
rozťahnuté do maximálnych rozmerov.
/31.8.2007- 11.9.2007/

rehoľná sestra ešte v bielom,
so sviecou v ruke
obchádza záhradu.
kým celý kláštor spí,
ona sa tajne dotýka
červených ruží.
/19.9.2007/

A

vždy keď opakujem po Človeku, ktorý písal prstom na zem neznáme
slová, napíšem A. ani Áno, ani Alebo, jednoducho A.
a potom ho nachádzam ako stopu po vlastnom pohybe: A vyryté do
steny vedľa postele u starej mamy, mohla som mať najviac sedem
rokov, A zakliate v denníku, za ním tri bodky, A zrezané, s tupým
vrcholom, keď som nerozumela stigmám na Jeho rukách, A zložené
z ceruziek, zakliesnených medzi ukazovák a prstenníkom...
ale nikdy ho nevyslovím v podobe spojky zo strachu, že napriek
mojej snahe a priestoru, ktorý ti dávam v nedokončenej vete,
neprídeš.
/11.9.2007/
po ceste do hôr, na miestach,
kde končí osada a začína nepriehľadná húšť,
prisadol si ku mne do trávy starec.
dával mi hádky. nezapísateľné. neuhádnuteľné.
/11.9.2007/

Ján Púček

Naslepo

Bola nehybná nedeľa – pravé poludnie. Jediná hodina v celom týždni, keď sa na malú chvíľu zastaví čas a všetci členovia nekonečna rovnakých rodín si pri sviatočnom stole navzájom predstierajú lásku a usporiadaný život. Presne tá hodina patrila iba jej, práve vtedy, vždy v rovnakom čase, bola dobrovoľne sama a otvárala ťažké drevené dvere krytej plavárne. Cigaretový dym. Prvá informácia, ktorú museli týždeň čo týždeň spracúvať jej zmyslové receptory hneď ako vstúpila. Predieral sa zo zamknutého snack baru každou miniatúrnou škárou, odparoval sa z dreva, z plátna biliardového stola, bol skrátka neodmysliteľne prítomný.

V celej plavárni nebolo takmer živej duše. Každý svoj krok v rozľahlom vestibule počula desaťkrát znásobený ozvenou, márne tmenou zodratým červeným kobercom. To ticho. Presne to ticho milovala. Po vynorení z bazéna počuť iba svoj vlastný prudký nádych ako o život, tlkot srdca pulzujúci v celej hlave, v celom tele. Pohla sa. Úzkym schodiskom náhlivo vybehla k recepcii a po pamäti vzala z pultu nastrčený kľúčik. Recepčná ju čakala už dlho a ani nezdvihla zrak od rozčítanej knihy. Tolerovali si navzájom svoju nedeľnú samotu, svoje jediné možné ticho. V predsieni sa vyzula a držiac v rukách bielučké tenisky prešla bosá k starej známej stoštvorke. Hoci mužské a ženské šatne oddeľovali iba nízke drevené stienky so škárami medzi každým dielom, nemusela sa hanbiť. Celá šatňa bola mĺkva ako každú nedeľu, keď plaváreň po dlhom týždni vymrie a onemie. Spomenula si, že práve tu, práve cez tieto škáry videla po prvýkrát v živote nahé mužské telo. To jej však ešte len začínali rásť všetky neskoršie vrkoče. Nikam sa nenáhliac, začala jednu po druhej vyzliekať vrstvy svojho odevu a skladať ich do úhľadných pravidelných štvorcov, na dokonalú vežičku.

Z mužskej šatne sa zrazu ozval takmer nečujný zvuk otvárania skrinky. Spozornela. Kľúčik sa otočil a neprijemne zavřzgal.

„Nevadí ti, že sa pozerám?“ pýtal sa jej hlboký hlas. Až vtedy si uvedomila, že cez škáru vidí neostrú siluetu muža, až vtedy si uvedomila, že je celkom celkom nahý. Preskočila nízku lavičku a bleskovo sa zahalila obrovskou bielou osuškou.

„Zľakla si sa? Prepáč. Myslel som, že vieš...“ Prikývla a celkom pomaly sa ukryla za pootvorené dvierka svojej skrinky tak, že jej trčala iba starostlivo učesaná hlava. So záujmom a s akousi detskou zvedavosťou pozorovala mužove pohyby za drevenou hranicou, no neodvážila sa podísť bližšie ani o milimeter.

„Nemusíš sa hanbiť,“ ozval sa zase po chvíli lenivý mužov bas.

„Bože, veď už som videl. Toľkokrát... Tak sa neboj.“

Opatrne odložila osušku a zabuchla plechové dvierka. Zostala stáť celkom nahá a bosá, nechránená pred jeho očami. Periférnym pohľadom po kúskoch kontrolovala svoje telo - od špičiek až po prsia. Muž na chvíľu kamsi zmizol, za okamih sa celkom stratil zo záberu škáry. Svoju sekundovú samotu využíla a narýchlo si navliekla biele dvojdielne plavky.

„Dnes bude málo ľudí. Nikto nás neuvidí...“

V úzkej medzierke sa opäť z ničoho nič objavil nahý mužský chrbát, opäť chvíľu plechovo zneli dvierka jeho skrinky.

Všetky svoje veci, celú tú dokonalú vežu opatrne odložila do skrinky a zamkla.

„Už budeš hotová?“ Na mužovu otázku iba mlčky prikývla.

„A počkáš ma pri bazéne?“ Nasledoval ďalší tichý súhlas, ďalšie prikývnutie. Kľúčik na gumenej šnúrke si prevliekla cez zápästie a s osuškou v ruke nabrala jasný kurz – smer sprchy. Ešte odkiaľsi z diaľky k nej doľahol stenami tlmený mužov hlas.

„Už idem! Budem sa ponáhľať!“

„Počkám...“ Odpovedala viac-menej pre seba a pootočila kohútik s horúcou vodou smerom doprava. Kvapky jej v dlhých rovnobežných riečkach stekali z plavých vlasov po celom tele do kanála, do čističky, do mora. Zahalila ju hustá para. Vlhké plavky po chvíli vykresľovali presne a do bodky aj tie najmenšie detaily jej ženských tvarov. Rukou pretrela zahmlené zrkadlo a chvíľu pozorovala samú seba, upravujúc si vlhké vlasy, až kým sa znova celkom nezarosilo.

Širokou chodbou prešla po klzkých kachličkách k ľudoprázdnomu bazénu. Hladina bola dokonale rovná, vyžehlená, akoby ani nepoznala každodenné vodné súboje hlavy na hlave, akoby ani nepoznala pohyb. Zostala stáť tesne pri kraji a voda jej nesmelo namočila špičky chodidiel. Stála, čakala a pozorovala to dokonalé zrkadlo, ktoré zdvojnásobovalo celý priestor plavárne. A vtedy sa zrazu objavil. Vyšiel zo šatne na opačnej strane bazéna a ona prvýkrát uvidela jeho tvár.

„Haló! Tu som!“ kričala, mávala na neho s rukami nad hlavou, no on sa ani nepohol. Akoby hľadel na ňu a pritom ju vôbec

nevidel, akoby bola zo skla, celkom priehľadná. Vtom sa odkiaľsi spoza jej chrbta vynorila pružná postava víly v ružových plavkách. Kráčala priamo k nemu, dobre poznala cieľ. Usmial sa. Uprostred bazéna sa stretli, pobožkali sa na ústa a ruka v ruke naraz rozbili hladinu zrkadla. Zdalo sa jej, akoby vodný stĺpec vytlačený ich telami do vzduchu zrazu zastal, akoby ani nebol deň, nebolo dnes. Posadila sa na lavičku s osuškou prehodenou cez nahé plecia a zhlboka vydýchla. Stĺpec vody zrazu klesol naspäť do seba.

Červená

V svetelnom kuželi pouličnej lampy sa mihali nahusto poukladané snehové vločky. Dopadali na chodník a vzápätí sa roztápali, strácali všetku krásu, menili sa na obyčajnú a všednú vodu. Na vlhkom asfalte sa maľovali tri tmavé tieň, tri zreteľné postavy budúcich nočných cestujúcich. Dedko sa pokojne opieral o stĺp zastávky a labužnícky vychutnával dym horiacej cigarety, Muž striedavo odkladal a znova bral do rúk svoj kožený kufrík, neustále pobehujúc po celom nástupišti, Žena stála nehybne, akoby ani nedýchala, nežila. Po chvíli sa s pekelným rachotom prirútil vysvietený nočný autobus. Vodič znechutene odtŕhal cestovné lístky a s odporom vydával každému čo najdrobnejšie mince. Krídla dverí sa s hlasným zasyčaním definitívne zatvorili, mesto zmĺklo. Keď znova po neistom zakašľaní naskočil motor a spomenul si na svoj rytmus, zelené hodinky nad predným sklom ukazovali 01:20. Autobus opatrne blúdil klzkými nočnými uličkami, až kým nemusel s ostrým zasyčaním zastaviť pod rozžiareným červeným svetlom. STOP!

01:59. Motor ešte chvíľu naprázdno mrmlal, až nakoniec celkom zhasol a autobus pohltilo nehybné ticho. Mlčky a polospiaci cestujúci sa začali preberať, zmätený šum narastal, naberal na intenzite. Muž vstal a rázne prešiel úzkou uličkou ku kabíne Vodiča.

„Haló, prepáčte!“ hlesol a nesmelo zaklopal. Vodič otváral ústa, rozprával, no zvuk na druhú stranu bariéry neprechádzal. Muž nabral odvahu, znova zaklopal a rukou prudko naznačil otváranie dverí.

„Otvorte mi!“ jeho zvýšený hlas zarezonoval na sklenej výplni ako na blane bubna.

Vodič neprestával so svojim nemým monológom, rozhadzoval rukami a povýšenecky ukazoval na malú tabuľku pri volante. Počas

jazdy nehovorte s vodičom. Muž začal nervózne lomcovať so zamknutými sklenenými dvierkami: „Veď stojíme! Otvorte tie sprosté dvere!“

Neotvoril. Vyrožil si nohy na prístrojovú dosku a zapálil dlhú bielu cigaretu. Kde-tu ešte čosi vyslovil, vyfukujúc dym cez úzku škáru pootvoreného okienka. Muž rezignoval. Dvakrát udrel päťou do Vodičovho skla, akoby chcel zrazu stáť na druhej strane a vrátil sa naspäť na zadné sedadlo: „Je to blázon! Počujete? Sprostý BLÁ-ZON!“

02:15. Žena prosila rukami aj očami. Milo sa usmiala, ukázala na semafor a znova, znova prosila. Vodič malíčkom opatrne stisol kľučku kabínky a čosi temne zavfzgalo. Bariéra sa prelomila, dym nedočkavo vbehol medzi sedadlá – dvere boli otvorené.

„Prosím vás, otvorte mi. Bývam kúsok odtiaľto, zájdem aj pešo,“ povedala Žena zberajúc sa na odchod.

„Nesmiem otvárať dvere mimo zastávky, pani,“ odpovedal sucho Vodič a odvrátil sa.

„Ale pochopte predsa! Mám doma dieťa a nepôjde spať, kým sa nevrátim z nočnej. Veď vidíte sám, že je pokazený!“

„A ja mám doma lieky a starú!“ rozkričal sa cez celý autobus roztrasený Dedko, opierajúc sa o francúzsku barlu.

„Je mi ľúto, vážení! Predpis je predpis, musíme čakať. O chvíľu už musí naskočiť zelená!“

Sneh neprestával padať na zahmlené okná, neprestával pochovávať. Chodníky, autá, ľudia, autobus - nehybný v nehybnom.

02:28. Dedko si opatrne prisadol na voľné sedadlo vedľa plačúcej Ženy a pohľadom hypnotizoval snívajúceho Vodiča. Vzlykanie Ženy sa znásobovalo, rástlo. Oči si utierala rukávmi vlneného svetra, smrkala a strácala dych.

„Chlapče, pozri na ňu. Nemôžeš nás tu takto držať! Hybaj ďalej,“ dedko chlapsky udrel Vodiča po pleci a pokúsil sa o úsmev.

Nedržíam vás tu,“ odpovedal Vodič odvrátený kamsi do neznáma a päťami si pretrel unavené oči.

„Máte predsa lístky, sami ste nastúpili.“

„No tak hybaj! Hybaj už!“

Vodič odkiaľsi z náprsného vrecka vytiahol pokrčený vodičský preukaz a vložil ho Dedkovi do rúk:

„Poznáte to?“

„Poznám, čoby nie?“ odpovedal s prižmúrenými očami Dedko, podávajúc preukaz naspäť Vodičovi.

„Tak vidíte. Toto je moje jedlo, toto jediné živí moju rodinu. Je červená, nikam sa nejde!“

„Tak aspoň otvorte!“ zaúpel zo zadného sedadla rozladený Muž.

„To predsa nemôžem. Tu, na ceste...nemôžem,“ šepkal Vodič sám pre seba, šepkal takmer v duchu. Muž sa znova postavil a v polobehu sa rýchlo blížil k Vodičovi.

„Zavolajte dispečing! Máte predsa vysielacčku...“ rozkričal sa Muž, rytmicky klepkajúc nohou o dutú podlahu.

„Mám, ale dispečing voláme iba vo výnimočných prípadoch.“

„Ale tento predsa je výnimočný!“

„Nie, toto je obyčajný semafor, obyčajná červená.“

02:47. Dve autá s trúbením predbehli autobus a prešli cez opustenú križovatku. Muž sklamane pozoroval vzdiaľujúce sa červené svetlá, počúval tichnuce zavýjanie motorov, zlostné trúbenie. Zrazu sa strhol a držiak Vodiča za rukáv modrej košeľe naliehavo šepkal:

„O siedmej idem do práce! Prosím vás, poďme už. Dám vám peniaze. Povedzte, koľko chcete!“

„Viete, pane,“ vodič rozprával flegmaticky s pohľadom upretým na čierne predné sklo, „ja som v práci teraz a robím si ju dobre. Ešte nikto sa nestážoval. Nikto, nikdy!“

„Áno, samozrejme. Len už poďme!“

Autobus sa ďalej nehýbal. Na premrznutých sklách tuhol dych a kryštalizoval na miniatúrne snehové vločky. Noc neustupovala.

03:20. Vzburá celkom ustala. Vodič sa pomaly postavil a pokojne, z nohy na nohu kráčal uličkou pomedzi rovnaké sedadlá. Skrehnutí a vyčerpaní cestujúci sa z posledných síl prebrali a vymenili si ľahostajne začudované pohľady.

„Volala mi pani z dispečingu,“ začal Vodič z ničoho nič svoj prejav.

„Porucha je vraj v celom meste, na každej križovatke teraz stojí aspoň jeden autobus. Uznali, že ide o výnimočnú situáciu, máme teda zostať pokojní a trpezliví ako doteraz. Preplatia nám nadčasy.“

Cestujúci zhlboka vydýchli ako jeden celistvý a navždy stratený živý organizmus. Para sa neprestávala zrážať, neprestávala mrznúť. Vodič sa pomaličky posadil za svoj volant a zavrel dverka.

Náhla túžba lietat'

Diaľničný most na vysokých tenkých nohách siahal takmer až k oblakom. Boli na dosah, v spaľujúcom západe oranžové, nehybné v bezvetrí. A na moste štyri ruky. Dva páry rúk, dvaja chlapci, ktorí sa za nimi načahovali a sediac na samom okraji priepasti pohojdávali nohami. Neustále prerušovaní súvislými prúdmi áut, sprevádzaní jediným zvukom v troch etapách – zrod, vrchol, pád.

„...naozaj už nemám nikoho. Len teba a nikoho,“ Kubove slová sa predrali z monotónnosti motorov, predrali sa na povrch a odrazu boli celkom zreteľné.

„Viem, ale bojím sa... Tam dole,“ povedal Elo, odvrátiac oči od hĺbky ležiacej pri jeho nohách. Kubo sa usmial a takmer ako brat brata pohladil Ela po havraních vlasoch:

„Nemáš sa čoho báť. Pozri, lietajú vtáky, lietadlá, padáky z púpavy... Prečo nie my? Aspoň raz!“

Mierny kopček nad mestom sa v prvých ranných lúčoch nesmelo zamodrel. Na jeho úpätí, na jeho neučesanej stráni dupotali v prudkom behu Kubo s Elom. Elo bol už takmer na dosah pestrému Šarkanovi v Kubových rukách, keď odrazu obaja ako na povel zastavili.

„Zvládne to?“ vypustil z úst udýchanú otázku kľachiaci Elo. Kubo neodpovedal. Vložil Elovi do rúk koniec dlhého lanka zvinutý na červenej cievke a zakričal do vetra:

„...Poriadne drž! Nepúšťaj! Nepúšťaj ho!“

Šarkan vzlietol. Nechal vzduch pohrávať sa s vlastným telom, vznášal sa nad hlavami užasnutých chlapcov a chcel odletieť ďalej, ďalej, ako mu teraz už krátke lanko dovoľovalo. Prudko trhal Elovým zápästím, až sa mu motúzik zarezal do kože, celkom do krvi.

„Vyšlo to! Vyšlo!“ kričal rozradostený Kubo a pobehoval okolo stojaceho Ela. Zrazu prestal. Stíchol a zaryl pohľad do Elových očí:

„Počul si, že hore je redší vzduch?“

„Počul. Nemá ho kto dýchať.“

„Vôbec nikto. My tam pôjdeme! Nadýchnuť sa, ako chuť!“

Dole pod mostom si predierala cestu pomedzi betónové piliere divá riečka. Z tej výšky sa však zdala celkom nehybná, zmrazený pohyb, akoby namaľovaný, zvečnený.

„Mám mávať rukami?“ spýtal sa dychtivo Elo, držiac Kuba za rukáv.

"Nie. To by bolo nanič."

"A krídla?"

"Krídla nebudú."

Elo prudko vstal a zhlboka dýchal. Zatváral oči, akoby nechcel uveriť, otváral ústa – naprázdno:

"Povedz, Kubo. Chceš ma zabiť?"

Zmoknutí chlapci vytrvalo stáli na vlhkej lepenkovej streche paneláku. Vládol dážď. Kvapky sa odrážali od hladín kaluží a vytvárali maličké bublinky, ktoré vzápätí praskali. Elo naprával krídla malého kartónového lietadla s jazykom uloženým v kútiku úst, Kubo zvedavo špehoval ponad jeho plece:

"Už to máš?"

"Počkaj! Už..."

"A nerozbije sa?"

"Si blázon? Ten zaletí kam len chceš!" Elo dopovedal a so širokým náprahom vypustil lietadielko na slobodu. Prudko vystúpalo nahor, prevrátilo sa a strmhlav zletelo dole zo strechy bytovky. Chlapci náhlivo vybehli na chodník a zastali až pri nehybnom vraku. Kubo smútočne sňal z hlavy čiapku a pridržal si ju na hrudi, Elo starostlivo zbieral črepy malého modelu. Zdvihol zrak:

"Povedz, Kubo. Poletíme niekedy?"

Slnko sa už takmer dotýkalo horizontu, páliło chlapcom tváre, zatváralo oči.

"...ja ťa nechcem zabiť! Chceli sme lietať, ty si chcel... už si zabudol?"

"Nezabudol. Neverím."

"Neveríš mne?" spýtal sa prekvapený Kubo.

"Áno! Kde mám perie?"

Kubo si odpľul z mosta a chytil Ela za obe ramená:

"Pozri, ty slaboch! Pozri sa dole! Vidíš? To je sloboda..."

Kubo s Elom vykročili z betónových hradieb školy a pod schodíkmi sa letmo rozlúčili. Elo kráčal ďalej, k dievčaťu na osamelej lavičke, k Lenke, ktorá čakala možno práve na neho. Posadil sa na samý okraj a vykúzlil malý nesmelý pozdrav:

"Ahoj"

"Ahoj. Kde je Kubo?"

"Prečo Kubo?"

"Len tak. Chceš sa prejsť?"

Elo prikývol. Kráčal ako omámený okolo tela svojej spolužiačky, takmer celou cestou neprehovoril, no pri tej istej lavičke zrazu zastal a chytil Lenku za ruku. Posadili sa. Synchronizovane, naraz, akoby boli iba jeden.

"Môžeš ma ľúbiť, ak chceš," povedala Lenka celkom prosto.

"Chcem, ale..."

"Čo ale? Kubo? Nevie to?"

"Čo?" spýtal sa Elo, akoby sa práve prebudil.

"No, že ma ľúbiš!"

Elo pokrútil hlavou. Nehýbal sa, len po líci mu stekala veľká lesklá slza.

"Neplač! Daj mi pusú!"

Most sa ponoril do úplnej tmy. Autá odhaľovali iba mihajúce sa svetlá, no ich hluk akoby náhle zosilnel. Chlapci stáli celkom na okraji a držiac sa plechových zvodidiel premeriavali pohľadmi výšku a hĺbku.

"Kubo, bojím sa. Čo keď zomrieme?" vykotal celkom potichučky Elo.

"Nesmieš sa báť! Veď si letec! Alebo si naozaj taká nula ako hovoria všetci?"

"Nie!" skríkol Elo, "veď ty si môj najlepší priateľ!"

"Tak musíš ísť so mnou," odpovedal Kubo s drsným odporom v hlase.

"Neklamal by si, však?"

"Ja nikdy neklamem."

"Kubo... Ja mám Lenku." Akoby zrazu všetko naraz stíchlo, akoby aj autá na chvíľu zmizli. Kubo pomaly zdvihol hlavu a pokojne sa usmial:

"Viem. Stretnete sa na lavičke – o chvíľu. Tak už skáč! Tri – dva – jeden...!"

Ich ruky sa odrazu rozpojili. Elo ľahučko kízal vzduchom až celkom celkom na dno, Kubo zostal stáť na moste a roztrasenými rukami sa pridržoval zvodidiel. Šepkal:

"Prečo? Bože, prečo ty?"

Kubo sa z diaľky pomaly blížil k Lenke, netrpezlivo sediacej na tej istej lavičke. Nemohla ho vidieť, ani počuť. Nemohla vedieť, že nie je sama. Opatrne sa posadil.

"Ahoj."

"Ahoj. Kde je Elo?"

"Prečo Elo?"

"Len tak. Chceš sa prejsť?"

Vstali a polámanú lavičku nechali stáť v parku celkom opustenú. Kráčali, diaľkou sa čoraz viac zmenšovali, pomaly pomaličky. Po chvíli celkom zmizla aj nepatrná vzdialenosť medzi nimi, zmizla a ich ruky sa spojili.

Anna Uramová

2008

1.

Slová sú plač
Na príliš chladné kamene
padá tma
dozrieva
steká v prúdoch
do čistých tvarov
na skaly
vyhladené povrchy
cítim blízkosť vody
chcem
rozbíjať
ticho

2.

Priveľa ticha
okolo mňa
vo mne

Vyrastanie z netušenej hĺbky

Teda aj takáto môže byť bolesť
Dostratena rozmazaná rýchlymi ťahmi

Som obraz rieka
vylievam sa z brehov

3.

Pretínanie prenikanie prelínanie
Neznáme rytmy sa zadierajú
pod kožu
pod srdce

Točím sa okolo vlastných

nevyslovených prianí

V cudzom jazyku píšem listy
rozhrňam popol kriesim plamene
drobné strieborniaky
z horúceho ohňa vyťahujem
prudkosť tvojho nalomeného
hlasu

4.

Všetky cesty zafúkané zarúbané
všetky cesty zaviate

Kričíš na mňa z druhého brehu
Nepočujem

Oni to hovoria
vraj kráčať sa dá i tak

Možno obídem celú krajinu
zostarne mi tvár
srdce obrastie
duša sa prehĺbi
nakloní k návratom

Raz v širokej gotickej tme
rozkvitnú plamene
Vosk bude stekať na biele plachty

Ty
zostaneš

Čierna

Bola to túžba vtesnať sa do inej kože
iného cudzieho jazyka
do žiarivejších farieb

dnes vieš
čierna je súčasťou teba

neoddeliteľná
neprekryješ ju
všetky vrstvy na nej tmavnú
roztvárajú krídla
prehlbujú ťa
dozrievajú

Posledná

Písať písať písať
napísať to všetko

úprimná

/to slovo
hviezdy a vodopády
„nikdy mi nebudeš patriť“/

vypovedať
vysypať všetky dni a všetku radosť
liať karamel rozpúšťať cukor
dotýkať sa stíchnutých vecí
stíchnutých slov
nevypovedaných slov
nezačatých večerov
nerozkrojených plodov

/dužina jadro šťava nôž/

dozretých bezchybných celých
nedotknutých a preto neúplných

Vonku brešú psy
na strechách svitanie
Tvoj hlas sa prediera popod okná do zimy
skúša ju rozohriať

S červeným perom v ruke

/takto začínaš?/

zbieraš teplo ukladáš ho
vrstvu za vrstvou
píšeš lúčiš sa nechceš to
nie teraz
nie takto
hľadáš slovíčka a presnú mieru
myslíš na tisíc vecí
mäťová čokoláda neporiadok na stole
a nemáš modré pero
nemôžeš sa lúčiť v červenej
veď lúčenie je smútok
modrá je smútok
modrá je žiaľ

biela stena diapozitívy spomienok to všetko
Teraz:

Prišiel začiatok
Sama nevieš ako

/pomaly ? dobiela?/

možno začať znamená rozvíjať sa
a rozkvitnúť znamená dovoliť aby sa rozšírilo srdce
a dozrieť znamená zabudnúť na svoje farby
nechať ich vyblednúť vyhasnúť stratiť sa
nech zažiaria nové

V hĺbkach ticha alebo...

... potácaš sa od brehu k brehu
neplávaš len ideš
brodiš sa cez vyschnuté riečne koryto
blato štrk kamene kamienky ostrosť
a dotrhaný myrtový venček
nevesta
v očiach úžas
na končekoch prstov krv

Hľadáš...

Prstene hasnú vo vysokých pohároch

sviatočné dni / príliv snov

hľadáš

a nič si nestratila

/dlhý smutný spev/

Pohybujú sa v priestore medzi -
bez záchytného bodu bez smeru
z hmly vystupujú obrisy
detaily nevidieť
a práve tie tak potrebuješ

Je nemožné nakresliť mapu keď nie sú mestá
hrady zámky opevnenia domy usadlosti
iba krajina

šira rozľahlá

a tušenie

a hmla

rieky kopce pohoria prístavy

hmla

ani ľudí nemáš
len tých ktorí sú na druhej strane
ich hlasy majú farbu snehu pred zotmením
tenkú priezračnú tichú
príliš tichú príliš
svietivú

Každú noc medzi gotickými múrmi
farebné svetlo

/nie tvoje/

v ruženci presýpaš...

A potom zložili z oltárov
purpurové plachty
Zostal kameň drevo vosk
samota tma ticho

Advent

čakanie na Čakanie

Teraz:

V horúcom tichu
v tomto jedinom priestore istoty
vieš
a poznanie nie je piesok
nie je skala
sú to vlny ktoré narážajú na breh

/príliv odliv/

krajina ktorá sa vlní
mení plače šumí
ukladá pieskové pásy k pobrežiu
neupokojená neutíšená
až do tmy
až do konca
až kým...

„Raz bude zničené
všetko čo vytvoríš“

/pod vodou pod popolom
v starých textoch
zakliate zaliate.../

všetky strany tvojej duše

/mozaiky Pompejí.../

po zotmení držíš stráž
rozopínaš tmu
niekedy škrtnes zápalkou
strhávaš sa zo spánku
zotieraš krv z čepele

/nesmie zhrdzavieť/

pre ostatných tichá
v hlbokých polnociach
kričíš
v snoch ti šedivejú vlasy

Nebyť vodou ktorá podmýva brehy
horieť
horieť do tla
nech zostane len svetlo

Neukončené vety
náznaky príbehov bez konca

Tancuješ na skalách práve v tejto hudbe
nikto ešte nevymyslel kroky
jediné čo zostane je kruh tvojho pohybu

/lesknú sa telá rýb/

strhávaš zo seba závoje púšťaš prsteň do vín

Vrastanie

/brána hlasu otvorená/

vstúpiť pustiť sa

padáť kričať

kričať a nikdy už neprestať...

Nad'a Kubányová

Dažd'ové

1.

Bim – bim – bam –
Úder zvona
Buch – rach –
Úder blesku
Jeden vytrvalejší ako druhý
Jeden srdce z kovu, druhý z neba triesky
Tma tmúca
Búrkový mrak – zdravé pľúca

Žiadna kvapka, žiadna voda –
Čistá priehľadnosť – suché oko –
Iba komín dymí –
Vytrvalo sám do seba
Bije – bije – bije –
Jeden stíchol – bez pohnutia
Na stožiaroch – bez dotyku
Dovysoka tehla z tehly trčí –
Je tma
Všetky drôty prepletené –
Srdce – to srdce je mosadzné
Doznieva
Stíchlo

2.

Dnes opäť
Bože, čo nám chceš tou čierňavou povedať
Nebo sa vylialo
Strom stojí, pod ním dom, pod strechou rodina

Čo z nás chceš zmyť –
Hriech vždy odznova
Umytí pod kožu kašleme krv
Skrčené chrčty – bité

Nemé pery, hluché uši

Klop – klop – klop
Z vajca sa ozýva
Rieky sa lejú
Oblaky mlčia – pritcho na smiech

Klop – klop – opätok o asfalt
Stekáme po prúdoch do kanálov
Tá prudkosť sa odráža – od steny do druhej –
Steny sú štyri

Nestenať, len visieť – vo vzduchu
Ako hlas, čo k uchu prichodí
Naliehavo, v noci, klop – klop
A potom – omočí si prsty, zaborí nechty –
Do vzduchu
A sníva sa jej – je v bielom – hrá mladuchu
A všetko kvietie jabloniek odhnuté

3.

Chlad vošiel do izby
Na nádvorí po trávnaťom koberci ani stopy
Len lejak sa valí
Všetko zmyje, všetko spáli

Od Boha sme odetí do vody
„z boku mu vytekala krv i voda“
Prívalové dažde na chvíľu zmĺkli
O polnoci vyšlo slnko
Vody sa rozkročili
Listy visia nepopísané
Vzdušné víry tikajú do tmy
Záhrady spia a mosty sa pália
V duši prší
Popol a plápolá

4.7.

Keď silno prší
Odolávaš pokušeniu
Byť mŕtvy – odznova

Keď silná búrka nebo trhá
Si zmáčaný, nasiakneš vodou
Krv odteká

Jednoliata riava
Bez farby
Skrývaš slivky v kapse
Tvrde plody bez kôstok

A nemáš zuby
Na dne mora ako žraločie tesáky –
Iba odtlačky zubov na krku

Krv netečie, netryská
Tepny, žily, vlásoknice spia
Je bezfarebno
Prsty horknú, listy nepadajú
Všade je zelená

Boh nám dal zelenú
Trávu žujeme a prežívame
Ležiac v tráve prežívame
Čakáme, kto nás zas vycicia

5.10.2007

1.
Tiché chápadlá

Slizko lepkavé prisaté ako detské pery k prsníku
Zamdletej matky

Holý prst ukazuje na nebo
To sa roztvára a žiara zamfza

Medzi ňou a o stupeň tmavšou látkou stojím

Neprikrývam sa, neodhaľujem
Stojím rovno ako svieca zdobená chlpmi ktoré nezhoria

Spoznáš ma po perí

2.

Dážď večná nedozierna energia z jontového nápoja
Vyliata do mláky na chodníku, kam vkročia detské gumáky
Žlté s obrázkom macka pu

Cukríky, žuvačky, čokoládky
Všetko nezdravé a nebio
Éčka, éčka, éčka – óda na éčka

Všetky zvieratká čo robia: bé, mé a mú
Všetky nemé zvieratká
Tak robí somár: som – som – som

3.

Rozbitý obraz
V bruchu bublina
Veľryba, ktorá vyplávala
Hlučne pláva mestom, chvostom zametá
Chodníky, autá, ľudí
Svieti si pouličnými lampami

- A sama seba nespoznáva vo výkladoch
- Jej oko je suché
- Zuby cedia číry vzduch
- O vode nechyrujeme
- Mestu vytrhnú staré budovy ako pokazené zuby – dajú novú protézu – kvalitné sklo

Nezmestím sa tu
Bolí ma chrbtica, počítam stavce, podkúvam kopytá
Na nočný beh naproti rýchliku
Beh elektrickým vedením
Ako vždy, keď mama bozká dieťa na líce
A na čelo mu nakreslí kríž

Krjela. Časopis Klubu mladých autorov pri Knížnici Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši. Číslo 23. Autori tohto čísla: Veronika Dianišková, Ján Púček, Anna Uramová, Naďa Kubányová. Zostavila: Anna Ondrejková. Grafická úprava: Ján Púček. Vydala Knížnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši. Január 2008.